

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ludolphi, rectoris ecclesiae parochialis in Suchem, De
itinere terrae sanctae liber**

Ludolphus <Suchensis>

Stuttgart, 1851

XVII. Achaia

urn:nbn:de:hbz:466:1-9333

tiquitas. Ex tunc habitatores Siciliae vota deo voverunt et ieiunia indixerunt et valde poenitentiam egerunt et deo supplicabant, ut iram suam ab eis averteret et ob merita sanctae Agathae eos de talibus et tantis tribulationibus liberaret. Et statim cessavit tribulatio et postea de talibus nil perceperunt. Et multa mala, quae antea fieri solebant, sub maximis poenis inhibuerunt.

XVI. SYRACUSANA CIVITAS.

Item alia civitas est in Sicilia nomine Syracuse, qua sancta Lucia fuit passa, et ibidem etiam corpus eius integre requiescit, et quam plurimae aliae sanctorum reliquiae sunt in Sicilia venerandae. De aliis Siciliae mirabilibus et imperatoris Frederici nobilitatibus et palatiis et captione piscium, qui Tonym¹ dicuntur, et aliis diversis divitiis et fertilitatibus eius longum esset enarrare.

Prope Siciliam sunt multae aliae insulae parvae et magnae, Sarracenis inhabitatae. Etiam est prope alia insula nomine Manta, habens unum episcopatum, quam saepius pertransivi. Prope hanc est alia insula Colmat² vocata, in qua sunt tot cuniculi, quod eis vix sufficit terra ad inhabitandum. Prope hanc est quaedam alia insula nomine Scola: ad has parvas insulas nisi spontanee non pervenitur. Sed prope has est alia insula Goy³ dicta, pecoribus et lacticiniis multum abundans. Inter hanc et alias insulas quadam vice cum maxima nave in maxima tempestate periculosissime pertransivi, nec aliquis tantam navem unquam ibidem transisse recordatur.

XVII. ACHAEA.

De Sicilia procedendo navigatur per gulphum Venetiarum, qui dividit partes Italiae et Graeciae, et navigando circa littora Graeciae pervenitur in Achaiam et Macedoniam et alias partes Graeciae,

1. Troyn *CFM*. Gemeint ist der Thunfisch, gr. *θύννος*, lat. thunnus, ital. tonno. Statt fertilitatibus hat B felicitatibus, vielleicht richtig. Doch fehlt hier der Name des Fisches. — 2. Celmot B. In *CFM* fehlt die ganze Stelle, wie auch der nächste Satz. — 3. Sya M. Moy F. Daß die Insel Guzzo bei Malta, ehemals Gaulos (Plin. H. N. III. 8.), gemeint sei, ist nicht zu bezweifeln. Schon oben, C. XIII, wurde sie genannt, wo C Say schreibt.

quæ Romania vocatur ¹. Et est sciendum, quod illa terra, quæ dicebatur Achaia, nunc Morea ² vocatur. Hanc terram Catelani Græcis violenter abstulerunt. In ipsa terra est pulchra civitas nomine Patras. In qua passus erat sanctus Andreas apostolus. Etiam sanctus Antonius et quam plures sancti ibidem quondam degerunt et ex ea originem traxerunt. Non procul a Patras est Athenis, in qua quondam viguit studium Græcorum. Hæc civitas quondam fuit nobilissima, sed nunc quasi deserta. Nam in civitate ianuensi non est aliqua columna marmorea vel aliquod opus bonum lapideum sectum, nisi sit de Athenis ibidem deportatum, et totaliter ex Athenis civitas est constructa, sicut Venetia ex lapidibus Troiæ est ædificata. In eadem terra Achaia est Corinthi civitas pulchra et fortissima, in cacumine montis sita, cui in fortitudine similis vix est audita. Nam si totus mundus ipsam obsideret, frumenti, vini, olei et aquarum numquam penuriam sustineret. Ad hanc civitatem sanctus Paulus quam plures scripsit epistolas. Non multum a Corintho distat Galatas civitas, ad quam sanctus Paulus etiam scripsit epistolas. Et dicitur gala in Græco, ut lac in Latino. Nam habitatores eius albiores sunt aliis hominibus circa, ex natura loci, et hæc civitas, quæ olim Galatas appellabatur, nunc Pera ³ vocatur. Etiam in Achaia, seu Morea, degunt fratres domus Theutonorum habentes ibidem fortissima castra, semper cum duce atheniensi et Græcis litigantes. De Achaia, seu Morea, procedendo pervenitur ad diversas Græcorum insulas, lustrando littora Asiæ minoris, et pervenitur ad quandam insulam nomine Sya ⁴. Hæc insula specialiter est nobilis, in qua crescit masticus, et non in alia parte mundi, licet arbores eius in aliis partibus bene crescant, tamen fructus non reperitur. Crescit masticus in modum gummi ex arboribus stillando, et ex hac insula per totum mundum deportatur. Hæc etiam insula habet episcopum, qui temporibus meis fuit de ordine prædicatorum. Hanc insulam duo fratres cives ianuenses imperatori constantinopolitano violenter abstulerunt, et postmodo fratribus ipsis discordantibus unus fratrum partem suam

1. Romana vocantur B. Romana dicitur C. — 2. So A. mare C. Danach F: „heißt jetzt ein meer.“ In B ist der Name Morea ausgefallen. — 3. Diese seltsame Erwähnung der durchaus nicht hieher gehörigen Galater ist durch die Briefe Pauli veranlaßt, und knüpft zum Schluß an Pera und Galata, die Vorstädte von Constantinopel. — 4. Das ist Chios, Scio.

imperatori latenter restituit et alium fratrem captivavit et dudum captum detinuit, et ambobus imperator insulam abstulit; sed tamen temporibus meis fratrem captum in gratiam recepit et exercitui præfecit et alia sibi castra donavit. De Sya vero navigatur in Pathmos insulam desertam, in qua sanctus Joannes evangelista a Domitiano fuit in exilium relegatus, et ibidem cœlorum secreta vidit et apocalypsim conscripsit. De Pathmos navigatur et pervenitur ad littora Asiæ minoris et pervenitur in Ephesum, si placet. Et illa terra, quæ olim Asia minor dicebatur, nunc Turchia vocatur. Nam Turchi ipsam Græcis abstulerunt. Est etiam sciendum, quod Turchi sunt homines longi et nigri et strenuissimi Sarraceni, non tamen de genere Sarracenorum, sed potius Christianorum renegatorum, et sunt per omnia homines, ut Frisones¹, iuxta mare versus septentrionem in fortissimis castris, quæ Græcis abstulerunt, habitantes, non aliqua arma, nisi arcum habentes, ex lacticiniis viventes, cum pecoribus hinc inde vagantes, et per omnia viles et mores Frisonum habentes.

XVIII. EPHESI CIVITAS.

Est etiam sciendum, quod vera civitas Ephesi distat a mari ad quatuor parva miliaria. In hac civitate pulchra est ecclesia in modum crucis facta, plumbo cooperta, opere mosaico et marmoribus nobiliter decorata et adhuc integra. In qua ille dilectus discipulus ad epulas invitatus, sepulchrum intrans, quod lux obumbravit², ultra non apparuit. Idem sepulchrum est iuxta maius altare, et in quadam rupe aperte demonstratur, ab intransibus denario Turchis primo dato. In ipsa ecclesia Turchi nunc vendunt bombycem, lanam et frumenta ac huiusmodi mercimonia. Civitas Ephesi quondam inter duos montes mirabiliter fuit collocata et habuit utrasque partes et extremitates in montibus, medium vero in valle. Ab hac civitate distabat ecclesia, in qua est sepulchrum sancti Joannis ad tractum balistæ, in vertice montis sita, et quia fortior locus est iuxta ecclesiam, metu Christianorum nunc civitas Ephesi per Tuchos est

1. *Diese Vergleichung ist aus dem Gesichtskreise des Westfalen genommen.*
— 2. *So räthselhaft und geheimnisvoll erzählte den Tod des Johannes die alte Legende, die dem Verfasser vorschwebte. Daß es heißen müsse: quod lux obumbravit, ist klar. Die codd. haben: quem lux obumbrans.*